

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
Δ/νση: Φραγκούδη 11 και Αλ. Πάντου
Τ.Κ.: 101 63 Αθήνα
E-mail: strategy@mindigital.gr

Προς:

Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων,
ιδίου Υπουργείου
e-mail: ke@mindigital.gr

Κοιν:

Γενική Γραμματεία
Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

Θέμα: Απάντηση επί της υπ' αρ. 3067/7.2.2024 Ερώτησης του βουλευτή κ. Σ. Κυριάκη με θέμα: «Προστασία των πολιτών μέσω της καθιέρωσης σήματος από την εδραίωση της τεχνητής νοημοσύνης»

Σχετ.:

1. Η υπ' αρ. **3067/07.02.2024** (Α.Π. 5040 ΕΙ 2024/09.02.2024) Ερώτηση του βουλευτή κ. Σ. Κυριάκη με θέμα: «Προστασία των πολιτών μέσω της καθιέρωσης σήματος από την εδραίωση της τεχνητής νοημοσύνης»
2. Έγγραφο της Υπηρεσίας Συντονισμού, Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων ιδίου Υπουργείου με **Α.Π. ΥΨΗΔ 5076 ΕΞ 2024/09.02.2024** και θέμα: «Κοινοβουλευτικός έλεγχος: Ερώτηση υπ' αρ. 3067/7.2.2024»
3. **ν. 4961/2022** (ΦΕΚ Α' 146/27.07.2022) «Αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις.»

Σε συνέχεια των ερωτημάτων που κατατέθηκαν, θέτουμε υπόψη σας τα κάτωθι:

Στο πλαίσιο της ισχύουσας **εθνικής ψηφιακής στρατηγικής** η τεχνητή νοημοσύνη αναγνωρίζεται – μεταξύ άλλων - ως ένας από τους στόχους του ψηφιακού μετασχηματισμού ώστε να ενταχθούν οι σύγχρονες τεχνολογίες σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Με το **ν. 4961/2022** (ΦΕΚ Α' 146/27.07.2022) «Αναδυόμενες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, ενίσχυση της ψηφιακής διακυβέρνησης και άλλες διατάξεις» θεσπίζονται οι απαραίτητες ρυθμίσεις για τη διαμόρφωση των κατάλληλων εγγυήσεων για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των φυσικών και των νομικών προσώπων και την ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας κατά τη χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης.

Όσον αφορά στο **δημόσιο τομέα**, προβλέπεται ότι οι φορείς του δημόσιου τομέα που χρησιμοποιούν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης για τη διαδικασία λήψης ή την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή έκδοση πράξης, οι οποίες επηρεάζουν τα δικαιώματα των φυσικών ή νομικών προσώπων, οφείλουν να το κάνουν μόνον εφόσον η χρήση αυτή προβλέπεται ρητά σε ειδική διάταξη νόμου που περιλαμβάνει τις κατάλληλες **εγγυήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων αυτών**. Προς την κατεύθυνση αυτή, κάθε φορέας του δημόσιου τομέα που χρησιμοποιεί σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, πριν την έναρξη λειτουργίας του συστήματος, οφείλει να εκπονεί **αλγοριθμική εκτίμηση αντικτύπου**, η οποία περιλαμβάνει – μεταξύ άλλων – τον επιδιωκόμενο σκοπό, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος που εξυπηρετείται με τη χρήση του συστήματος, τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν για τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τα έννομα συμφέροντα των φυσικών ή νομικών προσώπων και το προσδοκώμενο όφελος που απορρέει για το κοινωνικό σύνολο σε συνάρτηση με ενδεχόμενους κινδύνους και επιπτώσεις που δύναται να επιφέρει η χρήση του συστήματος. Παράλληλα,

ορίζεται η **Εθνική Αρχή Διαφάνειας** (Ε.Α.Δ.), με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας, ως αρμόδια για την υποδοχή, επεξεργασία, αξιολόγηση και διερεύνηση τυχόν καταγγελιών ή αναφορών. Επίσης, κάθε φορέας υποχρεούται να τηρεί **μητρώο με τα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης** που διαθέτει και χρησιμοποιεί, ενώ παράλληλα συστήνεται **Παρατηρητήριο Τεχνητής Νοημοσύνης**, το οποίο καταρτίζει και επικαιροποιεί δείκτες απόδοσης (Key Performance Indicators - KPI) και παρέχει πληροφορίες – μεταξύ άλλων – τόσο για επιτυχημένα παραδείγματα και βέλτιστες πρακτικές αξιοποίησης τεχνητής νοημοσύνης στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, όσο και για τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τεχνητής νοημοσύνης στα θεμελιώδη δικαιώματα των φυσικών προσώπων.

Όσον αφορά στον **ιδιωτικό τομέα**, προβλέπεται ότι κάθε επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα, εφόσον χρησιμοποιεί σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, το οποίο επηρεάζει οποιαδήποτε διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με τους εργαζομένους και έχει αντίκτυπο στις συνθήκες εργασίας, την επιλογή, την πρόσληψη ή την αξιολόγησή τους, πριν την πρώτη χρήση του, οφείλει να παρέχει **επαρκή και σαφή σχετική πληροφόρηση** σε κάθε εργαζόμενο. Επίσης, κάθε επιχείρηση του ιδιωτικού τομέα, η οποία συνιστά μεσαία ή μεγάλη, οφείλει να τηρεί, σε ηλεκτρονική μορφή, **μητρώο των συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης** τα οποία χρησιμοποιεί, είτε στο πλαίσιο κατάρτισης προφίλ καταναλωτών, είτε στο πλαίσιο αξιολόγησης των πάσης φύσεως εργαζομένων της ή συνεργαζόμενων με αυτήν φυσικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται για την ασφαλή λειτουργία τους. Επίσης, κάθε επιχείρηση καταρτίζει και τηρεί **πολιτική δεοντολογικής χρήσης δεδομένων**, η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα, τις ενέργειες και τις διαδικασίες που εφαρμόζει σε θέματα δεοντολογίας δεδομένων κατά τη χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης.

Καταληκτικά, επισημαίνεται ότι **οι εν λόγω ρυθμίσεις δεν θίγουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής και ιδίως τον Κανονισμό(ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (L 119) (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων –Γ.Κ.Π.Δ.) και τον ν. 4624/2019 (Α' 137), στο πλαίσιο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που λαμβάνει χώρα κατά τη χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης.**

Αξίζει να αναφερθεί ότι η Ελλάδα συμμετέχει ενεργά σε όλες τις ομάδες εργασίας της Ε.Ε. της πρότασης Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων σχετικά με την τεχνητή νοημοσύνη παρακολουθώντας στενά όλες τις εξελίξεις σε όλους τους τομείς της Τεχνητής Νοημοσύνης.

Ειδικότερα, συμμετέχει στην διαμόρφωση της πρότασης του κανονιστικού πλαισίου για την τεχνητή νοημοσύνη με ειδικούς στόχους:

- να διασφαλιστεί ότι τα συστήματα ΤΝ που διατίθενται στην αγορά και χρησιμοποιούνται είναι ασφαλή και τηρούν την ισχύουσα νομοθεσία για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αξίες της Ένωσης,
- να διασφαλιστεί ασφάλεια δικαίου για τη διευκόλυνση των επενδύσεων και της καινοτομίας στον τομέα της ΤΝ,
- να ενισχυθεί η διακυβέρνηση και η αποτελεσματική επιβολή της ισχύουσας νομοθεσίας για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις απαιτήσεις ασφάλειας που εφαρμόζονται στα συστήματα ΤΝ,
- να διευκολυνθεί η ανάπτυξη ενιαίας αγοράς για νόμιμα, ασφαλή και αξιόπιστα συστήματα ΤΝ και να προληφθεί ο κατακερματισμός της αγοράς.

- Να ταξινομεί και προσδιορίζει τις απαιτήσεις για συστήματα Τεχνητής Νοημοσύνης υψηλού ρίσκου.

Η χρήση σήματος για τη διάκριση των προϊόντων που παράγονται με τεχνητή νοημοσύνη, θα πρέπει να εξετασθεί στο συνολικό ισχύον ευρωπαϊκό και θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα δεοντολογίας και διαφάνειας. Σημαντική ωστόσο κρίνεται η εξεύρεση ισορροπίας για την αποφυγή πιθανών προκαταλήψεων έναντι των προϊόντων της ΤΝ και της χρήσης τους. Αξίζει επίσης να επισημαίνουμε ότι οι αρχές της συνεργατικής νοημοσύνης δίνουν έμφαση στη βελτιστοποίηση της συνεργασίας μεταξύ ανθρώπων και τεχνητής νοημοσύνης, ενθαρρύνοντας τις επιχειρήσεις να επανασχεδιάσουν τις διαδικασίες τους και να επικοινωνούν τη συνδυασμένη προσπάθειά τους με διαφάνεια.

Τα στελέχη της Διεύθυνσης Ψηφιακής Στρατηγικής παραμένουν στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία ή/και διευκρίνιση.

**Ο Προϊστάμενος της
Διεύθυνσης Ψηφιακής Στρατηγικής**

Αθανάσιος Παναγόπουλος

Εσωτερική διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (email: gen-gramm@gsis.gr)
2. Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κ. Αντ. Στασή (email: a.stasis@mindigital.gr)
3. Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ψηφιακής Στρατηγικής, κ. Αθ. Παναγόπουλο (email: a.panagopoulos@mindigital.gr)
4. Προϊσταμένη Τμήματος Ψηφιακής Προσβασιμότητας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κα. Σ. Μαμάη (email: s.mamai@mindigital.gr)